

Cuprins

<i>Prolog</i>	9
Cartea întâi	
PLOAIA	55
Cartea a doua	
BETH (Șase ani mai târziu).....	153
Cartea a treia	
CAP-DE-CÎINE	247
<i>Epilog</i>	369

Trei cioroi firtați, negri și soioși, dau roată, unu-n coada altuia, trasînd un cerc pe cerul vînat și frămîntat, tăind inele repezi și întunecate prin vâlătucii groși de fum.

Atîta amar de vreme bolta văii fusese limpede și albastră, dar acum, o, Doamne, e toată un *vuiet*. De unde mă aflu eu, norii par cumva preistorici; dihăanii uriașe, fără chip, se revarsă din ei, se chircesc apoi și mor așa, acolo sus.

Iar ciorile – tot mai filfiie din aripi, tot se mai învîrt, doar că mai aproape acum – mai aproape acum – mai aproape acum de mine.

Cioroi ăștia vicleni sînt păsări ale morții. Toată viața s-au ținut după mine. De-abia acum, însă, reușesc să-i atrag înapoi. Cu ochii.

Aproape că-mi amintesc, îmi pare, cum să dorm în cercul ăsta moale și călduț de tină, căci ritmurile mele sînt acum altele. Chiar sînt.

Supt de gingiile mormîntului ăstuia știrb, mă duc – în mlaștina asta, în hău, deși mi-e teamă c-o să-mi ud mîna ucigașă. De fapt, chiar în clipa de față cele două ciori îmi pîndesc ochii; se rotesc ca banul cel rău și așteaptă, în vreme ce fumul năvalnic se învălătuțește și moare acolo sus, și văd că acum s-a mai întunecat, și doar un sfert din mine s-a dus pînă acum – dedesubt – sau aproape și din ce în ce.

Acolo jos! Ei, văișoară!

Terenul se înalță ca doi genunchi juliți și între ei se cascadează o adâncitură. Noi coborâm coasta roasă de ploie, unde copacii încărcăți de cîrcei groși cresc pe povîrnișurile tremurătoare. Unii atîrnă amenințător spre vale, cu rădăcinile frămîntate ieșite din pămîntul pantei, cocoșați de povara cățărătoare care-i înlanțuie și-i strînge și-i sufocă sub greutatea imensă atîrnată de crăcile lor. Împletitura asta cățărătoare, copacii aceștia, legați unul de altul și țintuiți la pămînt de iederă.

Mergînd de-a lungul văii, de la sud la nord, cum zboară cioara, urmăm drumul principal care șerpuieste pe pîntecul plat al văii. De-aici, de sus, ai zice că-i o panglică, așa se vede cînd trecem peste cele dintîi din multele hectare de trestie-de-zahăr arzînd înăbușit.

E prima seară de „incendiere” din sezon, eveniment important și ocazie festivă în Valea Ukulore, cînd tot orașul se îndreaptă spre lanurile înalte spre a privi zidul de foc cum mistuie frunzișul inutil al trestiei, cum o curăță de „gunoi”. Și totuși în noaptea asta o liniște stranie s-a așternut peste cîmpuri: sacii uzi și bîtele de alungat șerpilor zac aruncate neglijent pe te miri unde, scînteile și cenușa pămîntie sînt purtate prin aer de un vînticel timid.

Rafinăria de zahăr se întinde pe flancul de est, la un kilometru și jumătate de oraș. I se aud motoarele pufăind sacadat. Vagonetele – unele goale, altele parțial încărcate – stau pe șine, uitate.

Dăm din aripi și trecem mai departe, chiar pe deasupra orașului, unde acoperișurile ruginite din tablă ondulată sînt din ce în ce mai dese și unde se văd locul de joacă, tribunalul și Piața Eroilor.

Acolo jos, chiar în centrul pieței, înălțîndu-se în însăși inima văii, cavoul de marmură cu osemintele profetului se fărîmă și se prăbușește sub izbiturile a trei baroase.

Un grup îndoliat, compus în mare parte din femei, stă și privește distrugerea monumentului. Ia uitați-i cum se tîngue și cum scrișnesc din dinți! Și iată și marele inger de marmură, cu liniștea-i pioasă dăltuită pe chip, cu un braț ridicat, ținînd în pumnul strîns o seceră aurită; oare și pe acesta o să-l nimicească?

Și mai departe, prin freamătul acela, prin inima zbuciumată a orașului, unde femeile jelesc ca la priveghi, îmboldindu-și durerea cu piepturi învinețite și cu încheieturile degetelor însîngerate. Uitați-le cum mătură străzile cu gesturile lor negre, sălbaticе, cum își frămîntă rochiile din pînză de sac, tremurînd și implorînd, cuprinse de spasme întunecate.

De-aici, de sus, arată ca niște păsări de curte.

Dăm o dată ocol acestor făpturi ale durerii și mergem mai departe, dincolo de orașul rănit, peste grupul de rulote în care stau tăietorii de trestie, conduși de ritmurile recolte-lor. Aici, la ora aceasta tîrzie din noapte, se află doar femeile și copiii lor înspăimîntați. Stau la ferestre, cu fantomele respirației apărîndu-le și dispărînd de pe geamuri, ascultă motoarele bărbaților cum huruie spre nord, stingîndu-se apoi în șuierul și trosnetul lanurilor.

Dar dați din aripi, să mergem mai departe, sau ați obosit, fraților?

O ținem pe drumul principal pînă cînd trestia-de-zahăr se termină brusc în niște garduri de sîrmă, la șase kilometri și jumătate de oraș și trei kilometri de gura nordică a văii. Vedem aici furgonetele, camioanele și autoutilitarele cotînd-o de pe Principală spre cocioabele de șindrila gudronată și iscînd nori de praf roșiatic. Aici trăiesc proscrisii, vagabonzii, gunoaiele văii.

O colibă izolată, cocoțată pe un maldăr de gunoaie, arde strașnic, vomitându-și fumul vinețiu în aerul tulburat.

Chiar dacă ați obosit, hai, dați din aripi mai departe.

Dincolo de colibă terenul devine umed, mocirlos, și din mlaștină se ridică un cerc de vegetație – copaci înalți născuți în robie, crescînd din pir și papură și bălării încilcite, cărînd o boltă de viță sălbatică pe umerii lor lemnoși.

Aici coborîm în picaj, căci am ajuns în ținutul mlaștinilor.

Trecînd pe deasupra, vedem un șir de făclii pilpiind pe sub bolta întunecată, deplasîndu-se spre interior, spre centrul cercului, într-o panglică subțire de lumină.

Rupt chiar din mijlocul ținutului mlăștinos e un luminiș rotund ca o farfurie, iar în acest luminiș, ca o roată în centrul altei roți, e un cerc de mocirlă mișcătoare, neagră și aburindă, suficient de mare să mistuie o vacă. Strălucește întunecat la trecerea noastră. Dar stop! Filfiiți! Învîrțiți-vă! Ia uitați cine șade la suprafața mocirlei, ghemuit ca un nou-născut! Ia uitați cum îi stă pielea lipită de oase! Cum i se desfac ușor coastele la fiecare respirație. Uitați-vă că e aproape gol. Și uitați cît de nemișcat stă.

În afară de ochiul ăla.

Se rostogolește în orbită și ne privește fix, ca un ochi de pește. Înghețăm și ne rotim.

I

Fratele său a fost cel care a rupt căița atunci, în dimineața nașterii lor, și, de parcă acel unic gest de afirmare avea să creeze un precedent răsturnat al inerției din viața ce va urma, Euchrid, pe atunci fără nume, s-a apucat de călcieele fratelui său și s-a prelins în lume cu toată gloria unui oaspete nepoftit.

Soarele de amiază sfredelea cerul ca un fulger topit, tăbăcind acoperișul de tablă și pereții de carton gudronat ai colibei. Înăuntru era Pa, așezat la masă, înconjurat de invențiile lui ingenioase din arcuri și oțel, asudînd în căldura sîngerîndă în timp ce-și ungea capcanele și încerca, în zadar, să-și zăvorască urechile la delirul cherchelit al neveste-sii, care stătea crăcită și scheunînd pe bancheta din spate a Chevy-ului vechi și ars. Era mîndria maldărului de gunoaie mașina aia, proțâpîită pe cărămizi în spatele colibei ca o carapace imensă lepădată cu dezgust de cine știe ce țestoasă uriașă.

Acolo, în chinurile facerii, consoarta lui bețivă se împotri-vea urlînd miracolului care se umfla și o lovea pe dinăuntru, sorbind dintr-o sticlă de White Jesus de-al ei, hițînînd Chevy-ul pe cataligele lui și gemînd și urlînd, urlînd și gemînd :

— Pa! Pa-a! Pa-a-a!

pînă cînd auzi ușa colibei deschizîndu-se și apoi închi-zîndu-se la loc, prilej cu care își luă rămas-bun de la dimineață, pierzîndu-și cunoștința.

— Prea turtă ca să-mpingă, avea să-i spună Pa lui Euchrid mai târziu.

Desprinzînd sticla de băutură din strînsoarea ei soioasă, căci chiar și-așa, trosnită-n moalele capului, tot se ținea de ea cu îndîrjire, Pa a spart-o grijuliu de eleronul ruginit al mașinii.

Cu intuiția ținîndu-i loc de moașă și cu un ciob mare de sticlă în loc de bisturiu, și-a întins pe spate nevasta gravidă, stoarsă de vlagă, și i-a stropit părțile intime cu tescovină. Apoi, în timp ce un lanț de sudalme i se revărsa din gură și toate insectele verii îi bîziiu în jur, cu soarele pe cer și fără nici un nor în zare, cu un urlet sinistru și un jet de sînge purulent, două mogildețe au năvălit afară miorlăind.

— Doamne! Îs doi! a strigat Pa, dar unul a murit curînd.

În colibă, două lădițe pentru fructe, căptușite cu ziare, stăteau așezate pe masă, una lîngă alta. Capcanele pentru animale fuseseră luate de acolo și atîrnate pe pereți.

Două lădițe, cu cite un bebeluș în fiecare. Pa s-a zgîit înăuntru.

Nici unul nu scotea un sunet, amîndoi stăteau pe spate, complet nemișcați, goi pușcă și cu niște ochi mari și cercețatori. Pa a scos din buzunarul de la pantaloni un ciot de creion ronțăit și, privind chiorș și aplecîndu-se peste micuți, a mîzgălit în capătul de la picioare al lăzii în care stătea primul născut „#1” și apoi, lingînd virful creionului, a scris „#2” pe lada în care stătea Euchrid. Apoi s-a dat înapoi și s-a uitat cînd la unul, cînd la celălalt; și unul, și celălalt i-au întors candid privirea.

Aveau ochi ciudați, migdalați, cu pleoapele ușor umflate și aproape fără gene, de un albastru atît de pal, încît părea aproape rozaliu; ochi atenți, curioși, nu stăteau locului o clipă – ochii ăștia stranii și vibranți parcă pluteau, pluteau și tremurau în orbitele lor fără gene.

Micuțul Euchrid a tușit scurt și energic, scoțînd limbuța rozalie și trecîndu-și-o peste buza de jos, apoi bîgînd-o

înapoi în gură. De parcă ar fi așteptat un semnal pe care l-a recunoscut în tusea timidă a lui Euchrid, micuțul și curajosul prim născut a închis ochii, cufundându-se într-un somn din care nu avea să se mai trezească niciodată.

— Rămii cu bine, frate, mi-am spus în timp ce se ducea și preț de aproape un minut m-am gândit că o să mă duc și eu, așa de al naibii de rece i-a fost moartea.

Apoi, spintecînd noaptea liniștită, s-a pornit zarva răgușită a Măriei-Sale ștoarfa, maică-mea, Ma, care-și scremea afuriseniile dogite prin însuși anusul obscenității, bătînd în aripa Chevy-ului și urlînd:

— Uni-i mi-i sticla! Uni-i mi-i sticla!

Pa îmi prinsese niște curele improvizate peste glezne și peste piept, silindu-mă să rămîn la orizontală acolo, în lada mea – pătuțul meu –, dar cum mă rodea dorința copleșitoare de a vedea ce pune la cale frate-meu, acum că se lansase atît de impulsiv spre Eternitate, m-am străduit să-mi ridic capul în speranța că voi reuși să-i arunc măcar o privire fugară.

Întrucît mă trezisem azvîrlit în Viață pe neașteptate, aruncat peste bord din cheagul cherchelit al gestației – ei, în ce tihnă plutisem pe-acolo! – și eram încă năuc după trauma nașterii, reprezentările mele despre Enigma finală erau, cum bine vă puteți imagina, rușinos de sumare. Adică, pe bune, de unde-aș fi putut să știu cît de mortală era fututa asta de Moarte?

În orice caz, oricît m-am zbatut și mi-am întins gîtul, legăturile care mă țineau strîns nu voiau să cedeze; nu, cu nici un chip nu voiau, așa că pînă la urmă mi-am pierdut orice speranță. Gîfîind epuizat, zăceam acolo gîndindu-mă, chiar așa, gîndindu-mă la fratele meu intrat în rîndul sfinților din lada pentru fructe de alături, întrebîndu-mă cum naiba o să ajungă el în Rai dacă avea aceleași probleme ca și mine cu desfăcutul legăturilor?